

Fényvezetős hozzáférés a végfelhasználókhoz. Útmutató az FTTX fényvezetős hálózatok építéséhez

---

Fibre optic access to end-user. A guideline to building of FTTX fibre optic network

---

E nemzeti szabványt a Magyar Szabványügyi Testület a nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény alapján teszi közzé. A szabvány alkalmazása e törvény 6. §-ának (1) bekezdése alapján önkéntes. A törvény 6. §-ának (2) bekezdése értelmében műszaki tartalmú jogszabály hivatkozhat olyan nemzeti szabványra, amelynek alkalmazását úgy kell tekinteni, hogy azzal az adott jogszabály vonatkozó követelményei is teljesülnek. A szabvány alkalmazása előtt győződjön meg arról, hogy jelent-e meg módosítása, helyesbítése, nincs-e visszavonva, vagy műszaki tartalmú jogszabály hivatkozik-e rá.

Ez a szabvány a CLC/TR 50510:2007 európai műszaki jelentés magyar nyelvű változata. A fordítást a Magyar Szabványügyi Testület készítette.

This standard is the Hungarian version of the European Technical Report CLC/TR 50510:2007. It was translated by the Hungarian Standards Institution.

Nemzeti előszó

A szabvány forrása az európai műszaki jelentés angol nyelvű szövege.

E szabvány magyar nyelvű kiadását részben az Antók Mérnöki Iroda Kft. finanszírozta.

Tartalomjegyzék

Tartalmi összefoglalás	7
1. Hálózatstruktúra és csomópontok. Útmutató	9
1.1. Bevezetés	9
1.2. Szintek	10
1.2.1. Fizikai nyomvonalak	10
1.2.2. Passzív átviteli közegek.....	10
1.2.3. Átviteli-, IP- és alkalmazási szint	11
1.2.4. Tulajdonjog, üzemeltetés és karbantartás	11
1.3. Hálózat-topológia. Szakkifejezések és meghatározásuk	11
1.3.1. Az infrastruktúra alkotóelemei	11
1.3.2. Országos hálózat (National network)	12
1.3.3. Regionális hálózat (Regional network)	12
1.3.4. Körzethálózat (Municipality connecting network)	12
1.3.5. Nagyvárosi vagy városi hálózat (Metropolitan or urban network)	13
1.3.6. Hozzáférési hálózat (Access network)	13
1.4. Csomópont-topológia. Szakkifejezések és meghatározásuk.....	14
1.4.1. Országos csomópont (National node)	15
1.4.2. Regionális csomópont (Regional node).....	15
1.4.3. Községi fő csomópont (Community main node)	15
1.4.4. Körzethálózati csomópont (Municipality node)	15
1.4.5. Szálátkapcsoló csomópont (fibre cross connect node, fccn)	15
1.4.6. Hozzáférési csomópont (Access node)	15
1.5. Példák az FTTH-topológiákra	16
1.6. Hozzáférési hálózat	19
1.6.1. FTTH a hozzáférési hálózatokban.....	19
1.6.2. Az FTTH-hálózat nagysága	19
2. Passzív hálózati megoldások	21
2.1. A szállítási kiválasztása, egymódusú/többszál	21
2.2. A végfelhasználó részére szükséges szálszám	23
2.3. Csatlakozók az FTTH-hálózatban	23
2.4. Szálkötés	25
2.5. A vonalszakasz (a link) méretezése	26
2.6. Az optikai teljesítménykiosztás számítása	26
2.7. Fényvezető kábelezés	27
2.8. Behúzás, beásás és befűtés.....	29
2.8.1. Szálmennyiség	29
2.8.2. Szálhosszúság.....	29
2.8.3. Telepítési feltételek.....	29
2.9. A minicsövek és a multicövek méretei.....	30
2.10. Hibrid kábelek és csövek a befűtéshez	31
2.11. Az FTTH telepítése	31

2.11.1.	Külső tér	31
2.11.2.	Belső tér	31
2.12.	Szolgalmi jogi (Right of Way, RoW) megoldás	32
2.12.1.	Fényvezető kábelek a csatornahálózatokban (szennyvíz- és esővízgyűjtő hálózatok)	32
2.12.2.	Fényvezető kábelek a gázcsövekben („szál a gázban”)	33
2.12.3.	Fényvezető kábelek az ivóvízcsövekben	34
2.13.	Szálak befűjához	34
2.14.	Fényvezető minikábelek befűjához	35
2.15.	Kábelek befűjához	36
2.16.	Csatlakozóval előszerelt szál	36
2.17.	Optikai osztók	36
2.18.	Kötéslezárók	36
2.18.1.	A szálkezelő rendszer kötéslezárói (fibre management system closures, FMSC)	37
2.18.2.	Befűjtszálás kötéslezárók (air blown fibre closures, ABFC)	37
2.18.3.	Befűjtszálás minicsőcsatlakozók	38
2.19.	Hozzáférési és csatlakozási aknák	38
2.20.	Optikai rendező (optical distribution frame, ODF)	39
2.21.	A hozzáférési csomóponti helyiség tervezése	39
2.22.	A hozzáférési csomópont erősáramú táplálása	42
2.23.	Földelés a hozzáférési csomóponton	42
3.	Hálózattervezés	42
3.1.	Területek nagy lakótömbbel vagy lakótömbökkel (soklakásos épületek)	42
3.2.	Területek különálló házakkal és sorházakkal	44
3.3.	Gyéren beépített területek	44
3.4.	A hálózattervezés összefoglalása	45
4.	Tervezés és telepítés. Általános tanácsok és rendelkezések	45
4.1.	Tervezés	45
4.1.1.	Vázlatos tervezés	45
4.1.2.	Tulajdonjogi körülmények	46
4.1.3.	Lakás- és ingatlan tulajdonosok	47
4.1.4.	Jogi kérdések. Amire gondolni kell	47
4.1.5.	A hozzáférhetőség vizsgálata	47
4.1.6.	A dokumentumok tanulmányozása	47
4.1.7.	Részletes tervezés	47
4.2.	Telepítés. Általános tanácsok	48
4.2.1.	Fúrás	48
4.2.2.	Fedőszalagok	48
4.2.3.	Felvonóakna	48
4.2.4.	A lakók értesítése	48
4.2.5.	Biztosítás és kártérítés	48
4.2.6.	Tanúsítvány	48
4.3.	Telepítés a csomóponti területeken	48
4.3.1.	Hozzáférési csomópont	48

4.3.2.	A kötődoboz helye. Szálgyűjtő pont	48
4.3.3.	Lakásban, házban, vagy hasonló területen (felhasználói csomópont, előfizetői csomópont)	49
4.4.	Földmunkák, a csövek telepítése, a kábelek és a fényvezető minikábelek behúzása	49
4.4.1.	A csövek, a kábelek és a fényvezető minikábelek anyaga	49
4.4.2.	Ekézés a védőcsövek (kábelek) telepítéséhez.....	50
4.4.3.	Ásás és talajmarás a csövek (kábelek) telepítéséhez.....	51
4.4.4.	Jelzőszalag vagy -csík.....	51
4.4.5.	Telepítés a védőcsövekbe	51
4.4.6.	Béléscsövek.....	52
4.4.7.	A kábelek csövekben való telepítésének különböző módszerei	53
4.4.8.	Hagyományos telepítés behúzókötéllal	53
4.4.9.	Kábeltelepítés csövekbe sűrített levegővel vagy vizes beúsztatással	54
4.4.10.	A csövek és a kábelek megelőző védelme az aknában	55
4.4.11.	Fényvezető kábelek vagy minicsövek függesztéses telepítése	55
4.4.12.	Önhordó kábelek vagy minicsövek.....	55
4.4.13.	Kábelek felfüggesztése hevederezéssel és rátekeréssel.....	56
4.4.14.	Az FTTX hagyományos belső téri telepítése	56
4.4.15.	A szálkötés és környezete	56
4.4.16.	Kötődobozok és kötéslezárók.....	57
4.5.	Az elkészült telepítés átadása, szemrevételezés.....	57
4.6.	Biztonság, kockázatok és kockázatkiküszöbölés.....	57
5.	Mérések, dokumentáció és üzemeltetés	59
5.1.	Mérések.....	59
5.2.	Címkék és jelölés.....	59
5.3.	Végső dokumentáció	60
5.4.	Üzemeltetés és karbantartás.....	63
6.	Minőség	63
7.	Szójegyzék.....	63
	Hivatkozások.....	66
	A melléklet: Szabványjegyzék.....	67
	B melléklet: Védőcsövek és minicsövek.....	73
	C melléklet: Lakóháztömbök.....	75
	D melléklet: Területek különálló magánházakkal vagy sorházakkal.....	82
	E melléklet: Lévkábeles FTTX telepítése	88

Tartalmi összefoglalás

Az FTTH megnevezés általában az olyan hálózatokra vonatkozik, amelyekben a fényvezető szálakat közvetlenül az előfizetők lakásába telepítik, amelyek lehetnek különálló lakóegységekben (lakóházakban), vagy soklakásos lakóegységekben (háztömbökben).

A legtöbb FTTH-hálózatot aktív berendezések nélkül, külső hálózatként tervezik meg, ezért passzív fényvezető hálózatnak minősülnek. Aktív berendezés kizárólag a központokban és az előfizetői épületekben van. Az FTTH-PON hálózatok különböző architektúrák szerint tervezhetők.

E műszaki jelentés célja kiindulási irányelvek nyújtása azok számára, akik nagy sávszélességű (nagy bitsebességű) FTTH-hálózat telepítésére gondolnak. E műszaki jelentés tanulmányozása után a hálózatüzemeltetők, a közösségek, az energiaszolgáltató vállalatok, a telepítők és mások jobban fogják érteni a kiváló minőségű és költségtakarékos FTTH-hálózatok tervezéséhez és telepítéséhez, valamint az egységes szerkezet és a magas minőségi szint eléréséhez szükséges lépéseket az ilyen hálózatok esetében.

E műszaki jelentés fő része az FTTH-hálózatokat írja le, de az 1. fejezet több általános információt is tartalmaz annak megértéséhez, hogy ezek a hálózatok hogyan illeszkednek a fényvezetőszálak infrastruktúra tervezésébe.

Az FTTH-et régóta a legjövőbiztosabb technológiának tartják a széles sávú multimédia-alkalmazások átvitele számára. Az FTTH-hálózatok kiépítését korábban gátolták a nagy költségek. Az újabb vizsgálatok azonban azt mutatják, hogy egy új fényvezető (100 Mbit/s-os) hálózat telepítési költsége valamivel kisebb, mint egy új rézvezető hálózaté. Az FTTH-hálózat ezenfelül az egyetlen olyan struktúra, amely bizonyítottan képes megfelelni azoknak a jelenlegi és jövőbeli igényeknek, amelyeket a széles sávú hozzáférés szolgáltatói megkövetelnek. A technológia ugyanakkor lehetővé teszi a hatékony, folyamatos karbantartást és a költségtakarékosságot.

A bemutatásra kerülő hálózatok az FTTH-nak is nevezett megoldást alkalmazzák, de a fényvezető hálózatok az itt leírt stratégiával bármilyen helyet elérhetnek (X-jelölésű helyek). A végfelhasználók a következők lehetnek: különálló otthonok, lakóházak, irodai környezetek, optoelektronikus jelátmenetek a riasztási, felügyeleti berendezésekben, ellenőrző eszközökben stb.

E műszaki jelentés ajánlásokat is tartalmaz és olyan alapvető követelményeket is megad, amelyeket teljesíteni kell az FTTH-hálózatban való száltelepítéskor ahhoz, hogy az átviteli kapacitásra, az átviteli távolságra és a minőségre vonatkozó jelenlegi és jövőbeli követelmények teljesüljenek. A legenyhébb kapacitás-célkitűzés 1 Gbit/s (1000 Mbit/s) 10 km távolsáig. Bizonyos hozzáférési alkalmazások esetében (pl. lakások, soklakásos épületek) rövidebb távolság tűzhető ki célul, pl. 500...2000 m. Az egymódusú és a többmódusú fényvezető szálak típusait a vonatkozó EN 60793-2-50 és az EN 60793-2-10 szabvány tartalmazza, az iparban azonban az egymódusú szálakat gyakran az ITU-terminológia szerint nevezik meg (pl. G.652). A fizikai hálózattól elvárható élettartam lehetőleg 25 év legyen.

Bár az ajánlásokat az általános olvasók számára írták, de főleg a magán- és közszolgáltató vállalatoknál dolgozó, a széles körű döntésekért, tervezésért és telepítésért felelős emberek számára hasznosak.

E műszaki jelentés a következő hat, független fejezetre oszlik:

- Az 1. fejezet egy bevezetés; amely képet ad az IT-infrastruktúráról és áttekintést nyújt a széles sávú fénytávoközlésre vonatkozó alapstruktúráról.
- A 2. fejezet az FTTH-re vonatkozó rendszermegoldásokat tartalmazza, beleértve az átviteli kapacitásra és a telepítési módszerekre vonatkozó követelményeket.
- A 3. fejezet irányelveket tartalmaz arra vonatkozóan, hogy hogyan kell egy hálózatot létrehozni, és áttekintést ad az alkalmazható hálózat-topológiákról.
- A 4. fejezet alapvető információt nyújt a telepítéshez és a telepítést megelőző tervezéshez.
- Az 5. fejezet a mérésekkel és a dokumentációval foglalkozik.
- A 6. fejezet a minőségügyeket kezeli.

E műszaki jelentés számos mellékletet tartalmaz azért, hogy bizonyos területeken mélyebb ismereteket nyújtson. Ezek átfogó példák és felhasználhatók arra, hogy jobb képet kapjunk a fényvezető kábelekkel, a fényvezető minikábelekkel, a minicsövekkel és a minicsöves, befújható szálköteges kábelekkel rendelkező FTTX-hálózatok telepítési elveiről. Ezek a mellékletek bizonyos mértékig gyártóspecifikusak, amit az olvasónak célszerű tudomásul vennie. Az A melléklet ([1] jelű hivatkozás) részletes szabványfelsorolást tartalmaz. A [2], [3] és [5] jelű hivatkozás jó áttekintést nyújt a jelenlegi állapotról mind az ITU-T és az IEC, mind az általános CENELEC-helyzet tekintetében.

Az ebben a műszaki jelentésben közzétett egyes követelmények elsősorban az FTTX-re vonatkoznak, és általános értelemben nem alkalmazhatóak a fényvezető hálózatokra.